

28 Μαΐου, 1992.

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΦΡΙΞΟΣ ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ,

Αιτητής.

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΑΡ.2),

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 265/90).

---

*Ακυρωτική Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου — Επανεξέταση —
Εφαρμοστέο νομικό καθεστώς — Το νομικό καθεστώς του χρόνου
λήψεως της ακυρωθείσας διοικητικής απόφασης και όχι του
χρόνου επανεξέτασης του θέματος.*

5

*Δεδικασμένο — Δεν μπορεί να τύχει διάφορης κρίσης ζήτημα το
οποίο αποφασίστηκε με τελεσίδικη απόφαση του Ανωτάτου
Δικαστηρίου στα πλαίσια προσφυγής, εφόσον υπάρχει ταυτότητα
προσώπων και αντικειμένων.*

10

Δύο ήταν οι κύριοι ισχυρισμοί του αιτητή προς υποστήριξη της
προσφυγής του κατά της απόφασης της Ε.Ε.Υ να επαναδιορίσει το
ενδιαφερόμενο μέρος στη θέση Διευθυντή Σχολείων Μέσης
Εκπαίδευσης, μετά από επανεξέταση του θέματος, λόγω ακύρωσης
της αρχικής απόφασης της Ε.Ε.Υ.

15

(α) Λανθασμένα η Ε.Ε.Υ κατά την επανεξέταση του θέματος
εφάρμοσε το νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο της
ακυρωθείσας απόφασης και όχι κατά το χρόνο που έλαβε χώρα η
επανεξέταση του θέματος.

20

(β) Οι εκθέσεις του για τα σχολικά έτη 1975-1976 και 1979-
1980 περιείχαν ανατιολόγητες αναβαθμολογήσεις.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, 25

αποφάσισε ότι:

5 (1) Η ακύρωση διοικητικής πράξης ανατρέχει, κατά κανόνα, στο χρονικό σημείο της έκδοσης της ακυρωθείσας πράξης και επαναφέρει τα πράγματα στο νομικό και πραγματικό καθεστώς του χρόνου της έκδοσης της ακυρωθείσας διοικητικής πράξης. Η διοίκηση, επομένως, υποχρεούται να προβεί σε νέα κρίση, βάσει του πραγματικού και νομικού καθεστώτος που ίσχυε κατά το χρόνο αυτό.

10 Για το λόγο αυτό, μάλιστα, σε όλες τις περιπτώσεις που η συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις έγκειται στην αποκατάσταση της νομιμότητας στην υπαλληλική σταδιοδρομία, απαιτείται αναδρομική ισχύς της νέας διοικητικής πράξης.

15 Στην προκειμένη περίπτωση θεωρώ ότι, ορθά η Ε.Ε.Υ. εφάρμοσε τις πρόνοιες του Νόμου όπως ίσχυαν στις 19/9/1986, εφόσον αυτός ήταν ο ουσιώδης χρόνος λήψεως της αρχικής απόφασης για πλήρωση της θέσης. Οι νομοθετικές πρόνοιες, όπως ίσχυαν κατά την ημερομηνία λήψεως της επίδικης απόφασης, δηλαδή στις 4/12/1989, δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν για πράξεις ή αποφάσεις για χρόνο που ήταν ανύπαρκτες.

25 (2) Αναφορικά με τον δεύτερο λόγο ακύρωσης της επίδικης απόφασης, τον ίδιο ακριβώς ισχυρισμό προέβαλε αιτητής και στην προηγούμενη Προσφυγή Αριθ. 969/88, ο οποίος απορρίφθηκε από το Δικαστήριο ως ανυπόστατος. Το θέμα αυτό, όπως και οι υπόλοιποι λόγοι που εξετάστηκαν και απορρίφθηκαν από το Δικαστήριο, αποτελούν δεδικασμένο, εφόσον υπάρχει τελεσίδικη απόφαση του Δικαστηρίου και ταυτότητα προσώπων και αντικειμένων και, κατά συνέπεια, δεν επιτρέπεται διάφορη κρίση του ζητήματος αυτού.

35 *Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.*

Αναφερόμενες Υποθέσεις:

40 *Δημητριάδης v. Δημοκρατίας (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2686*

Λύνας και Άλλοι v. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 2038

45 *Δημοκρατία και Άλλοι v. Στυλιανού και Άλλου (1990) 3 Α.Α.Δ. 2427*

Republic v. Safirides (1985) 3 C.L.R. 163.

Paschalis v. Republic (1988) 3 C.L.R. 1897.

Αργυριδής ν. Δημοκρατίας (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 380.

5

Κοντογιάννη και Άλλοι ν. Ρ.Ι.Κ. (1990) 3 Α.Α.Δ. 2827.

Βανέζης κ.α. ν. Δημοκρατίας (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2522.

10

Mytides v. Republic (1987) 3 C.L.R. 31.

Προσφυγή.

Προσφυγή κατά της προαγωγής του ενδιαφερόμενου μέρους Ανδρέα Χριστοδουλίδη στη θέση Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, αναδρομικά από τις 22/9/1986, αντί του αιτητή.

15

Αιτητής αυτοπροσώπως.

20

Π. Κληρίδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur.adv.vult. 25

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ.: Με την προσφυγή αυτή ο αιτητής προσβάλλει την προαγωγή του ενδιαφερόμενου μέρους, Ανδρέα Χριστοδουλίδη, στη θέση Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, αναδρομικά από τις 22/9/1986, αντί αυτού.

30

Με απόφασή του, με ημερομηνία 14/11/1989 στην Προσφυγή Αρ. 69/88, **Φρίξος Δημητριάδης ν. Δημοκρατίας**, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε την προαγωγή του κ. Χριστοδουλίδη στη θέση Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, από 22/9/1986, επειδή στο φάκελό του δεν υπήρχε τίποτε που να υποστηρίζει ότι είχε καλή γνώση μιας από τις επικρατέστερες ευρωπαϊκές γλώσσες, που απαιτεί σαν προσόν το Σχέδιο Υπηρεσίας της θέσης.

35

40

Την 4/12/1989 η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

- (Ε.Ε.Υ.) επανεξέτασε το θέμα, κάτω από το νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο της αρχικής πλήρωσης της θέσης (15/9/1986) και αφού, μετά από έρευνα, διαπίστωσε ότι ο κ. Χριστοδουλίδης είχε
- 5 "καλή" γνώση της αγγλικής γλώσσας, που απαιτούσαν τα Σχέδια Υπηρεσίας, και ότι, κατά τα άλλα, υπερείχε των άλλων υποψηφίων, αποφάσισε τον επαναδιορισμό του ως τον πιο κατάλληλο για τη θέση.
- 10 Με την προσφυγή του αυτή ο αιτητής, που προσβάλλει την πιο πάνω απόφαση, ισχυρίζεται ότι, η Ε.Ε.Υ. πλανήθηκε σχετικά με το ισχύον δίκαιο εφαρμόζοντας το νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο της ακυρωθείσας από το Δικαστήριο απόφασης (δηλαδή 15/
- 15 9/1986) και όχι αυτό που ίσχυε κατά την επανεξέταση, δηλαδή στις 4/12/1989, και ως αποτέλεσμα ο αιτητής αξιολογήθηκε με βάση λανθασμένη νομοθετική διάταξη. Μεταξύ άλλων, παρέπεμψε το Δικαστήριο αυτό στις αποφάσεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου *Λύωνας κ.α.*
- 20 *ν. Δημοκρατίας*, Υποθέσεις Αρ. 683/88 κ.λ.π., απόφαση 14/6/1990, *Δημοκρατία κ.α. ν. Στυλιανού*, Αναθεωρητικές Εφέσεις 1028 κ.λ.π., απόφαση 10/7/1990.

Κατά πάγια νομολογία η ακύρωση διοικητικής πράξης

25 ανατρέχει, κατά κανόνα, στο χρονικό σημείο της έκδοσης της ακυρωθείσας πράξης και επαναφέρει τα πράγματα στο νομικό και πραγματικό καθεστώς του χρόνου της έκδοσης της ακυρωθείσας διοικητικής πράξης. Η διοίκηση, επομένως, υποχρεούται να προβεί σε νέα κρίση,

30 βάσει του πραγματικού και νομικού καθεστώτος που ίσχυε κατά το χρόνο αυτό. (Βλέπε Δακτόγλου - Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, γ/11 σελίδες 356-359.) Για το λόγο αυτό, μάλιστα, σε όλες τις περιπτώσεις που η

35 συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις έγκειται στην αποκατάσταση της νομιμότητας στην υπαλληλική σταδιοδρομία, απαιτείται αναδρομική ισχύ της νέας διοικητικής πράξης (Βλέπε Σ.τ.Ε. 2164-2165/68).

- 40 Σχετικές είναι οι αποφάσεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου στις υποθέσεις *Republic v. Safirides* (1985) 3 C.L.R. 163 στη σελίδα 170 και *Paschalis v. Republic*,

Υπόθεση Αρ. 570/88, ημερομηνίας 17/10/1988.

Στην υπόθεση **Ρένος Αργυρίδης v. Δημοκρατίας**, Υπόθεση Αρ. 23/88, ημερομηνίας 22/2/1988, που αφορούσε επανεξέταση από την Ε.Δ.Υ. προαγωγών κατόπιν ακυρωτικής απόφασης του Δικαστηρίου, λέχθηκαν τα πιο κάτω:- 5

"Το διοικητικό όργανο οφείλει να εξετάσει το όλο θέμα, σύμφωνα με το πραγματικό και νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο που λήφθηκε η ακυρωθείσα απόφαση. Στην προκειμένη περίπτωση ο προϊστάμενος του Τμήματος, που είχε κληθεί από την Επιτροπή και έκαμε τις σχετικές συστάσεις για τους υποψήφιους, όπως προβλέπεται από το Άρθρο 44(3) του Νόμου, αφυληρέτησε και, επομένως, δεν ήταν δυνατό να κληθεί τώρα να προβεί σε νέες συστάσεις. Ο νέος, δε, Διευθυντής δεν μπορούσε να εκφράσει απόψεις για την υπηρεσιακή απόδοση των υποψηφίων κατά τον ουσιώδη χρόνο, διότι δεν ήταν τότε προϊστάμενος του τμήματος τούτου, αλλά ήταν απλώς Ανώτερος Χημικός. Εφόσον υπάρχει η πρακτική αυτή αδυναμία εφαρμογής της νομοθετικής διάταξης, τότε εφαρμόζεται η πλησιέστερη δυνατή διαδικασία, που παρέχει τα μεγαλύτερα δυνατά εγγύα. Τούτο αποφασίστηκε στην υπόθεση **Yiallourous v. The Republic** (1986) 3 C.L.R. 677, στις σελ. 684-685. Επίσης στην υπόθεση **Hadjiparaskevas v. The Republic** (1987) 3 C.L.R. 597, στη σελ. 601 αποφασίστηκε ότι, ορθά η Επιτροπή, κατά την επανεξέταση του θέματος ύστερα από ακύρωση της προαγωγής του αιτητή στην υπόθεση εκείνη, αγνόησε τελείως τις συστάσεις του Διευθυντή, επειδή το Δικαστήριο είχε αποφασίσει, την πρώτη φορά, ότι οι συστάσεις ήταν ελαττωματικές. 10 15 20 25 30

Η Επιτροπή, λοιπόν, έπρεπε να εξετάσει το όλο θέμα σύμφωνα με το νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε στις 6 Απριλίου 1983 και, επομένως, δεν μπορούσε ή δεν ένοιωθε ότι θα ήταν ασφαλές να καλέσει ενώπιόν της το νέο Διευθυντή, του οποίου δυνατό οι συστάσεις να αναφέρονται σε εντυπώσεις που είχε αποκομίσει μετά τον ουσιώδη χρόνο ή σε εντυπώσεις ενός αξιωματούχου που δεν ήταν 35 40

5 προϊστάμενος του Τμήματος πριν ή κατά τον ουσιώδη χρόνο, που αν ήταν θα είχε από καθήκον σχηματίσει τέτοιες εντυπώσεις, μέσα στα πλαίσια και για σκοπούς των συστάσεων που προνοούνται από το Άρθρο 44(3) του Νόμου."

Επίσης, αναφορά μπορεί να γίνει στις Υποθέσεις Αρ. 386/88 κ.λ.π., *Μαίρη Κοντογιάννη και άλλοι ν. Ρ.Ι.Κ.*, απόφαση ημερομηνίας 25/8/1990.

10

Στην απόφαση της Ολομέλειας *Λύωνας κ.α. ν. Δημοκρατίας*, που επικαλείται ο αιτητής, όπως και στην Υπόθεση *Βανέξης κ.α. ν. Δημοκρατίας*, Υπόθεση Αρ. 320/87 κ.λ.π., η κάπως διαφοροποιημένη άποψη που εκφράστηκε από το Δικαστήριο δεν αποτελεί παρέκκλιση από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, αλλά είναι απόλυτα αιτιολογημένη βάσει των γεγονότων των υποθέσεων. Η μεν υπόθεση *Λύωνας* καθαρά εμπίπτει στην περίπτωση που το παλαιό δίκαιο έχει θεωρηθεί ως λανθασμένο και εν πάση περιπτώσει πρόκειται περί περίπτωσης που η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου θεώρησε ως μη ορθή την ερμηνεία που είχε δοθεί από το Δικαστήριο σε προηγούμενη απόφαση, σε πρόνοιες εγκυκλίου του Υπουργικού Συμβουλίου, την οποία και ανέτρεψε, και 15 20 25 συνελώς δεν μπορούσε να τύχει πλέον εφαρμογής, στην προκειμένη περίπτωση, μια και είχε ανατραπεί.

Στην υπόθεση *Βανέξης* οι νέοι Κανονισμοί, που εφαρμόστηκαν, θεσπίστηκαν σε αντικατάσταση 30 προγενέστερων Κανονισμών που είχαν κριθεί ως άκυροι από το Δικαστήριο, γιατί δεν τηρήθηκε η προϋπόθεση της κατάθεσής τους στη Βουλή. Στους νέους Κανονισμούς δόθηκε αναδρομική ισχύς από την ημερομηνία που ίσχυαν οι προηγούμενοι, που ήταν προγενέστερη της ημερομηνίας 35 της ακυρωθείσας απόφασης, οπότεν κατά την επανεξέταση εάν ανέτρεχε η διοίκηση στο προηγούμενο νομικό καθεστώς θα εφάρμοζε δίκαιο που, ουσιαστικά, κατά την ημερομηνία της ακυρωθείσας απόφασης δεν θα ήταν το ισχύον δίκαιο.

40

Στην προκειμένη περίπτωση θεωρώ ότι ορθά η Ε.Ε.Υ. εφάρμοσε τις πρόνοιες του Νόμου όπως ίσχυαν στις 19/9/1986, εφόσον αυτός ήταν ο ουσιώδης χρόνος

λήψεως της αρχικής απόφασης για πλήρωση της θέσης. Οι νομοθετικές πρόνοιες, όπως ίσχυαν κατά την ημερομηνία λήψεως της επίδικης απόφασης, δηλαδή στις 4/12/1989, δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν για πράξεις ή αποφάσεις για χρόνο που ήταν ανύπαρκτες.

5

Ο δεύτερος λόγος ακύρωσης που προβάλλει ο αιτητής είναι ότι, οι εκθέσεις του ενδιαφερόμενου μέρους, για τα σχολικά έτη 1975-1976 και 1979-1980, περιέχουν αναιτιολόγητες αναβαθμολογήσεις. Τον ίδιο ακριβώς ισχυρισμό προέβαλε ο αιτητής και στην προηγούμενη Προσφυγή Αριθ. 969/88 (πιο πάνω), ο οποίος απορρίφθηκε από το Δικαστήριο ως ανυπόστατος. Το θέμα αυτό, όπως και οι υπόλοιποι λόγοι που εξετάστηκαν και απορρίφθηκαν από το Δικαστήριο, αποτελούν δεδικασμένο εφόσον υπάρχει τελεσίδικη απόφαση του Δικαστηρίου και ταυτότητα προσώπων και αντικειμένων και, κατά συνέπεια, δεν επιτρέπεται διάφορη κρίση του ζητήματος αυτού (βλέπε Δακτόγλου - Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, γ/11, σελίδες 122, 129-132).

10

15

20

Απόλυτα σχετικό είναι το ακόλουθο απόσπασμα από την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση **Mytides v. Republic** (1987) 3 C.L.R. 31 στη σελίδα 39.

25

"With regard to paragraph 6 of the qualifications, which concerns the possession of a post-graduate diploma, it has already been found by the court in the Mytides case, *supra*, that it was open to the Commission to conclude as they did (see p. 1112 of the report) and this Court cannot act as an appellate Court and question the finding of the Judge in that case."

30

Κατά συνέπεια, ο πιο πάνω ισχυρισμός του αιτητή απορρίπτεται.

35

Στο σημείο αυτό θεωρώ σκόπιμο να αναφερθώ στο ακόλουθο απόσπασμα της απόφασης του Δικαστηρίου στην Υπόθεση Αριθ. 969/88 (πιο πάνω).

40

"Όλοι οι πιο πάνω ισχυρισμοί και ο τρόπος που αιτιολογούνται είναι απορριπτέοι. Η Ε.Ε.Υ. λέει με σαφήνεια στην απόφασή της ότι, κατέληξε στην επιλογή

- του καταλληλότερου υποψήφιου αφού συνεκτίμησε όλα τα κριτήρια, δηλαδή αξία, προσόντα και αρχαιότητα, ως ώφειλε, εξάλλου, βάσει των γνωστών αρχών του Διοικητικού Δικαίου. Η απόφασή της, δε, να δώσει
- 5 βαρύτητα στη μεγάλη αρχαιότητα του ενδιαφερομένου προσώπου, κατά 8.5 χρόνια στην αμέσως κατώτερη θέση, ήταν επιτρεπτή και μέσα στο πλαίσιο της διακριτικής της ευχέρειας."
- 10 Για όλους τους πιο πάνω λόγους καταλήγω στο συμπέρασμα ότι η Ε.Ε.Υ., κατά τη λήψη της επίδικης απόφασης, ενήργησε ορθά και νόμιμα, μέσα στα πλαίσια της διακριτικής της ευχέρειας, και επέλεξε τον πλέον
- 15 κατάλληλο υποψήφιο για τη θέση όπως ήταν η υποχρέωσή της να πράξει. Συνεπώς, η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται με έξοδα εναντίον του αιτητή. Τα έξοδα να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή.